

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 6 februari 2014 inzake intramurale herstellzorg (Kamerstuk 30 597, nr. 420).

De voorzitter van de commissie,
Neppéus

Adjunct-griffier van de commissie,
Clemens

Inhoudsopgave	blz.
I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
II. Reactie van de Staatssecretaris	6

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van voorliggende brief. Genoemde leden hebben nog enkele vragen hierbij.

De Staatssecretaris geeft aan dat hij in 2014 opnieuw de mogelijkheid tot tijdelijke opname in een AWBZ-instelling in verband met herstellzorg wil accommoderen. Voor hoeveel cliënten verwacht de Staatssecretaris dat deze tijdelijke opname noodzakelijk zal zijn? Wat zijn de verwachte kosten hiervan en op welke wijze wordt deze mogelijkheid gefinancierd?

Over de inrichting van de oplossing is de Staatssecretaris in gesprek met de betrokken partijen. Ook geeft de Staatssecretaris aan dat transferverpleegkundigen per half februari weer intramurale herstellzorg vanuit de AWBZ kunnen inzetten. Welke beslissingen rondom de inrichting van de oplossing moeten nog genomen worden? Op welke wijze kan deze oplossing worden ingezet door transferverpleegkundigen, als het overleg met de betrokken partijen nog loopt? Wanneer verwacht de Staatssecretaris het overleg met betrokken partijen af te ronden?

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over de intramurale herstellzorg. Het is volgens deze leden niet wenselijk dat mensen na een ziekenhuisopname met een kortdurende zorgvraag blijven zitten, zonder dat hier goede zorg voor beschikbaar is. Genoemde leden zijn dan ook blij met het feit dat de Staatssecretaris zich inzet om te voorkomen dat mensen na een ziekenhuisopname met een kortdurende zorgvraag van goede zorg verstoken blijven. Is de Staatssecretaris het met de leden van de PvdA-fractie eens dat geen cliënt tussen wal en schip mag vallen? Deze leden lezen dat de verwachting is dat een groep van circa 300 cliënten van de in totaal 400 cliënten met een mogelijk continuïteitsprobleem per maand wel naar huis kan worden ontslagen omdat er sprake is van mantelzorg die samen met de professionele zorgverleners de benodigde zorg aan de cliënt thuis kan bieden. Kan er een uitgebreide toelichting gegeven worden waarop deze verwachting gebaseerd is?

De leden van de PvdA-fractie lezen met belangstelling dat cliënten waarbij de zorg na ziekenhuisopname thuis niet afdoende kan worden geregeld in het jaar 2014 de mogelijkheid tot tijdelijke opname in een AWBZ-instelling houden. Hoe gaat dit in de jaren hierna? Blijft deze mogelijkheid na 2014 bestaan? Zo nee, waarom niet en hoe wordt deze zorgvraag dan opgelost? Deze leden ontvangen graag een nadere toelichting en uitleg van de Staatssecretaris. Wanneer wordt de Kamer geïnformeerd over de nadere inrichting van deze oplossing aan de hand van gesprekken met betrokken partijen die momenteel plaatsvinden?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie zijn blij dat ze nog enige redelijkheid hebben kunnen ontdekken in het beleid van de Staatssecretaris. Zij vinden het positief dat de Staatssecretaris inziet dat mensen voor tijdelijke herstellzorg in 2014 weer een plek moeten kunnen krijgen in een zorginstelling. Is de Staatssecretaris bereid om mensen met een zorgzwaartepakket (ZZP) 1, 2, 3 of 4 ook weer onbeperkte toegang te geven tot zorginstellingen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris kan onderbouwen waarop het aantal van 400 mensen voor intramurale herstellzorg per maand precies is gebaseerd. Waar komen de overige 300 mensen terecht die volgens de Staatssecretaris voorheen wel de zorg van een zorginstelling tijdelijk nodig hadden, maar volgens de Staatssecretaris nu niet met een continuïteitprobleem worden geconfronteerd? Kan de Staatssecretaris cijfers en de onderbouwing hiervan aan de Kamer zenden?

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris kan toelichten welk deel van de 11 miljoen beschikbaar gestelde middelen wordt ingezet voor de mantelzorgondersteuning rondom tijdelijke opnames in het kader van herstellzorg. Kan de Staatssecretaris een definitie geven van «cliënten waarbij de zorg na ziekenhuisopname thuis niet afdoende kan worden geregeld»? Wat is in dit kader «niet afdoende»?

De Staatssecretaris geeft aan dat de problemen met tijdelijke herstellzorg vooral mensen met een zorgzwaartepakket 3 betref. In hoeverre geldt deze problematiek ook voor mensen die een zorgzwaartepakket 1 of 2 hebben? Kan de Staatssecretaris dat nader toelichten?

De leden van de SP-fractie vragen een overzicht van (het verschil in) de kosten van extra dagen ziekenhuisopname en opname in een zorginstelling (voor twee dagen, vijf dagen, zeven dagen, 14 dagen en 21 dagen)? Kan de Staatssecretaris dit onderbouwen en de Kamer hierover informeren? Deze leden vragen hoeveel mensen hogere kosten hebben gemaakt doordat zij geconfronteerd werden met alternatieve vormen van intramurale herstellzorg. Op welke wijze worden deze mensen gecompenseerd?

Wat verstaat de Staatssecretaris onder de mogelijkheid tot tijdelijke opname in een AWBZ-instelling in verband met herstellzorg zodra dit thuis niet afdoende geregeld kan worden? De leden van de SP-fractie vragen wie gaat bepalen of mensen wel of niet terecht kunnen in een zorginstelling. Genoemde leden wijzen erop dat de kans op misbruik en/of afschuiven van zorg op mantelzorgers, familieleden en vrijwilligers vergroot wordt omdat dit goedkoper is. Welke maatregelen neemt de Staatssecretaris om dit te voorkomen?

Kan de Staatssecretaris uiteenzetten op welke wijze de intramurale herstellzorg in 2015 wordt geregeld, zo vragen de leden van de SP-fractie tot slot.

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben niet echt met verbazing kennisgenomen van de brief over de intramurale herstellzorg. Deze leden geven immers al een jaar aan dat het extramuraliseren van ZZP 1 tot en met 3 desastreuze gevolgen zal hebben en zij hebben hierover dan ook nog de nodige vragen en opmerkingen.

De afgelopen jaren werd ZZP 3 zo'n 700 keer per maand door transferverpleegkundigen ingezet voor intramurale herstelzorg in een verzorgingshuis na een ziekenhuisopname, volgens een standaardindicatieprotocol. Het gaat om cliënten met een kortdurende (intensieve) zorgvraag, als gevolg van verzwakking na operatie c.q. ziekenhuisopname (een status na een fractuur, longproblemen of een hartoperatie). Zij zijn daardoor gedurende een periode van 6 tot 12 weken niet zelfredzaam bij hun dagelijkse activiteiten. De leden van de PVV-fractie vragen op basis waarvan er nu vanuit wordt gegaan dat 300 van die 700 mensen die zorg ineens niet nodig hebben. Is er dan al die jaren fout geïndiceerd? Wie is er verantwoordelijk voor het indicatieprotocol en zijn er fouten gemaakt bij het opstellen van het protocol en de daarbij behorende criteria?

De schatting is nu dat er bij circa 400 cliënten per maand na ontslag uit het ziekenhuis een continuïteitsprobleem in de zorgverlening zou kunnen ontstaan en dat die dus wel intramurale herstelzorg nodig hebben. Op welke wijze gaat de Staatssecretaris deze zorg garanderen? Het ene na het andere verzorgingshuis valt om. Er wordt nu al gesleept met ouderen die van de ene naar de andere locatie moeten verhuizen. Waar gaat de Staatssecretaris deze mensen plaatsen?

De leden van de PVV-fractie vragen ook hoeveel mensen die voor intramurale herstelzorg in aanmerking komen, nu al geïndiceerd worden voor het veel duurdere ZZP 9a (geriatrische revalidatiezorg) en ZZP 9b (herstelgerichte behandeling met verpleging en verzorging). Heeft de bezuinigingsdrift van de Staatssecretaris niet tot gevolg dat er aanspraak gemaakt gaat worden op veel duurdere zorg, waardoor hij over een jaar weer gaat roepen dat de zorgkosten weer teveel zijn gestegen?

De leden van de PVV-fractie kijken dan ook uit naar de inventarisatie die nu wordt gedaan en verzoeken de Staatssecretaris ook het aantal ZZP's 9a en 9b mee te nemen. Mensen worden steeds sneller het ziekenhuis uit gejaagd vanwege de hoge kosten en op deze manier worden diezelfde mensen de dure AWBZ-zorg in gejaagd door de afbraak van de verzorgingshuizen en dat kan volgens deze leden nooit de bedoeling zijn.

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris betreffende de intramurale herstelzorg. Deze leden maken graag van de gelegenheid gebruik om enkele aanvullende vragen te stellen.

Het zorgzwaartepakket verpleging en verzorging 3 werd de afgelopen jaren zo'n 700 keer ingezet voor herstelzorg. Deze mogelijkheid was uitgewerkt in een standaardindicatieprotocol voor transferverpleegkundigen, zo lezen deze leden. Genoemde leden vragen waarom deze mogelijkheid nog wel is opgenomen in het indicatieprotocol van de transferverpleegkundigen. In de AWBZ is het immers voor nieuwe cliënten niet meer mogelijk. De leden van de CDA-fractie vragen ook of deze vorm van zorg thuishoort in een AWBZ-zorgzwaartepakket. Zij lezen ook dat die mogelijkheid geboden wordt in 2014.

Kan de Staatssecretaris aangeven wat er in 2015 gaat gebeuren met mensen die tijdelijk moeten worden opgenomen in een intramurale setting omdat deze ouderen niet tijdelijk thuis kunnen zijn.

Vervolgens vragen de leden van de CDA-fractie of deze tijdelijke mogelijkheid – intramurale herstelzorg – niet mogelijk moet zijn via de aanspraak geriatrische verpleeghuiszorg. Kan de Staatssecretaris toelichten waarom hier niet voor gekozen is?

Wat betreft de geriatrische verpleeghuiszorg vragen deze leden hoe het hier concreet mee staat. Zij waren verbaasd te lezen dat de Minister van VWS geen probleem in de aanspraak ziet. Zij horen nog wel – onder andere van ActiZ – praktische problemen uit het veld over de inzet van geriatrische verpleeghuiszorg. Graag ontvangen genoemde leden een toelichting op dit punt.

Naar aanleiding van de beantwoording van commissievragen door de Minister van VWS over de brief van 16 oktober 2013 inzake de reactie op de gewijzigde motie van de leden Leijten en Bruins Slot over problemen met de verwijzing in de geriatrische revalidatiezorg vragen de leden van de CDA-fractie of de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) het onderzoek inmiddels heeft afgerond. Zo ja, wat is hier concreet uitgekomen, welke acties onderneemt de Minister? Zo nee, wanneer komt dit onderzoek?

Vragen en opmerkingen van de 50PLUS-fractie

De leden van de fractie van 50PLUS hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris betreffende intramurale herstelzorg.

Deze leden zijn ingenomen met het feit dat de Staatssecretaris heeft besloten ZZP 3 intramurale herstelzorg weer onder te brengen bij de langdurige zorg. Dit is immers een onmisbare voorziening voor ouderen die na een ziekenhuisopname moeten aansterken of revalideren, maar dit om wat voor reden dan ook niet in hun thuissituatie kunnen doen. Genoemde leden hebben echter wel enkele vragen hierbij.

De Staatssecretaris geeft aan dat op basis van gesprekken met V&VN en ActiZ geschat wordt dat er circa 400 cliënten per maand na ontslag uit het ziekenhuis onvoldoende zorg en ondersteuning zullen hebben. Kan de Staatssecretaris concreet aangeven hoe deze schatting tot stand is gekomen? Is er bijvoorbeeld een inventarisatie uitgevoerd onder instellingen voor ouderenzorg naar de behoefte aan herstelzorg die zij signaleren? Of zijn er ziekenhuizen geraadpleegd over de ervaringen hiermee? Hoe verhoudt dit zich tot het aantal van 700 plekken per maand die de afgelopen jaren werden ingezet? De leden van de 50PLUS-fractie ontvangen graag een concrete toelichting met berekening van de Staatssecretaris.

Daarnaast wordt gesteld dat het opzetten van nieuw aanbod van zorgorganisaties voor circa 300 cliënten per maand in een dergelijke situatie een oplossing kan bieden. De leden van de 50PLUS-fractie hebben dezelfde vraag als in de vorige alinea: kan de Staatssecretaris concreet, met berekening, aangeven hoe dit cijfer tot stand is gekomen?

Een simpele rekensom leert dat er dus in 2014 landelijk 100 plekken per maand beschikbaar komen voor intramurale herstelzorg. Begrijpen de leden van de 50PLUS-fractie dit goed? Genoemde leden vinden dit een laag aantal. Zeker gezien het recente bericht bij de NOS dat de doorstroom in ziekenhuizen stagneert, doordat veelal ouderen noodgedwongen het ziekenhuisbed bezet houden. Met landelijk 100 plekken wordt dit probleem niet afdoende opgelost, vrezen deze leden. En dit terwijl onnodig lang verblijf in een ziekenhuis een onnodig opdrijvend effect heeft op de zorgkosten en bovendien voor langere wachttijden zorgt. De leden van de 50PLUS-fractie wachten de eerder gevraagde berekeningen af, maar schatten in dat het aantal plekken voor intramurale herstelzorg omhoog zou moeten om afdoende te zijn. Daarnaast rijst bij zo'n beperkt aantal de vraag of een betrokkene inspraak heeft waar hij

intramurale herstelzorg ontvangt. Kan het voorkomen dat een betrokkene ver van zijn woonplaats een plek toegewezen krijgt?

De leden van de 50PLUS-fractie vragen of de Staatssecretaris kan aangeven hoe de beschikbare plekken verdeeld worden. Gaat dat per regio, per instelling, of op een andere wijze? Worden er concrete, uniforme criteria opgesteld om te toetsen of iemand in aanmerking komt voor een dergelijke plek? Wat gebeurt er als er meer behoefte is aan plekken dan het aantal dat beschikbaar is voor 2014? Komen er dan meer plekken beschikbaar of houdt het dan gewoon op? Hoe wordt voorkomen dat kwetsbare mensen tussen wal en schip vallen, door gebrek aan beschikbaarheid of wellicht door strikte criteria?

Daarnaast vragen genoemde leden of er een bepaalde opnameduur is gekoppeld aan een plek voor intramurale herstelzorg. Is deze duur gemaximeerd of kan de betrokkene zo lang blijven als nodig is voor zijn volledige herstel?

De leden van de 50PLUS-fractie zien deze vragen graag beantwoord.

II. REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS